

учи въ училището по гръцки. Димитъръ Миладиновъ написалъ една молба до турската властъ да махне гръцкия владика, който мжчи народа. Кузманъ вървѣлъ по стѣпките на Миладинова, като му станалъ якъ и решителенъ помощникъ. Ала гърцитѣ наклеветили Димитра предъ турцитѣ, че билъ бунтовникъ. Стражаритѣ го хванали и го закарали вързанъ съ окови въ Цариградъ, гдето го хвърлили въ тъмница. Скоро Димитъръ заболѣлъ въ влажната и смрадлива тъмница и се поминалъ. Като гръмъ отъ ясно небе, тази вестъ развълнувала народа. Кузманъ Шапкаревъ сега разбралъ, че е ударилъ неговиятъ часъ да излѣзе на чело въ борбата. И безъ страхъ се явилъ като апостолъ, писателъ и борецъ за българската свобода. Гърцитѣ го клеветѣли предъ турцитѣ, но той следвалъ примѣра на своя тѣсть. За широка борба и работа той се мѣстилъ въ Прилепъ, въ Кукушъ, въ Битоля и въ Охридъ. Цѣли 20 години (отъ 1861 до 1879 г.) Шапкаревъ пжтувалъ, проповѣдвалъ предъ народа и училъ възрастнитѣ ученици и занаятчии.

Шапкаревъ писателъ

Но за да бжде работата му съ по-голѣмъ успѣхъ, той неуморно работѣлъ да даде въ рѣцетѣ на ученицитѣ си учебници и книги за прочитъ. Затова той, както и други по-рано учители, написалъ земеописание и свещена история за възрастнитѣ, Букваръ и Читанка за малкитѣ „българчиня“, както той наричалъ юношитѣ отъ 10 до 15 години.

Шапкаревъ настоявалъ предъ всички български учители да пишатъ за децата и юношитѣ книги, но да ги нагодяватъ по езикъ така, че всѣки, малкъ и голѣмъ, да ги разбира. Неговата работа била голѣма. Той желаелъ, щото учителитѣ въ Мизия и Тракия да пишатъ на родния езикъ така, че всички говори да се сближатъ и да съставятъ единъ общобългарски говоръ.